



روش اجرایی

شناسایی و ارزیابی جنبه های زیست محیطی

تصویب کننده	تأیید کننده	تهیه کننده	
مدیریت عامل	نماینده مدیریت	مسئول IMS	سمت
			نام و نام خانوادگی
			تاریخ
			امضاء

مهر کنترل

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



۱- هدف :

هدف از تدوین این روش اجرایی شناسایی جنبه ها و پیامدهای زیست محیطی فعالیت ها، محصولات و خدمات سازمان و تعیین جنبه های بارز و انجام اقدامات اصلاحی به منظور رفع آنها می باشد.

۲- دامنه کاربرد :

دامنه کاربرد این روش اجرایی در ارتباط با کلیه فعالیتهای کارکنان، محصولات و خدمات کلیه واحدها اعم از رسمی و پیمانکار است.

۳- مسئولیت نظارت و اجرا :

- نظارت : نماینده مدیریت.
- اجرا : واحد IMS

۴- شرح :

۴-۱- جنبه زیست محیطی (Environmental Aspect): بخشی از فعالیت ها، محصولات یا خدمات شرکت که بتواند بر محیط زیست تاثیر متقابل داشته باشد.

۴-۱-۱- جنبه مستقیم : جنبه هایی که سازمان می تواند آنها را کنترل نماید (تحت کنترل یا اختیار سازمان هستند).

۴-۱-۲- جنبه غیر مستقیم: جنبه هایی که سازمان می تواند بر آنها اثر بگذارد.

۴-۱-۳- جنبه بارز : جنبه ای است که ریسک غیر قابل قبولی دارد یا بر خلاف الزام قانونی می باشد.

۴-۱-۴- جنبه غیر بارز : جنبه ای است که ریسک آن قابل قبول می باشد و الزام قانونی ندارد.

۴-۱-۵- جنبه عادی : جنبه ای است که در شرایط عادی نیز وجود دارد. (حاصل از فعالیت نرمال فرایند)

۴-۱-۶- جنبه غیر عادی : جنبه ای است که در شرایط عادی ایجاد نمی شود بلکه در شرایط غیرعادی بوجود می

آید. (نظیر خرابی سیستم یا نحوه عملکرد نامناسب فرایند)

۴-۱-۷- جنبه اضطراری : جنبه ای است که در وضعیت اضطراری و در شرایط حادثه ای بوجود می آید.

۴-۲- پیامد زیست محیطی (Environmental Impact): اعمال تغییر در محیط زیست ، اعم از مطلوب یا نامطلوب ، که تمام یا بخشی از آن ناشی از جنبه های محیط زیستی است ، پیامد های زیست محیطی نامیده می شود .

مهر کنترل

تذکره :

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



۴-۳- شناسایی و ارزیابی جنبه ها و پیامدهای زیست محیطی و کنترل آن:

به منظور شناسایی و ارزیابی جنبه ها و پیامدهای زیست محیطی و کنترل آن از فرم شناسایی و ارزیابی جنبه های زیست محیطی با کد F-83 استفاده می شود. در ذیل مراحل این فرایند در قالب ۳ مرحله شناسایی جنبه ها و پیامدها، ارزیابی ریسک آنها و نهایتاً کنترل ریسک ارائه داده می شود.

۴-۳-۱- مرحله ۱: شناسایی جنبه ها و پیامدها

شناسایی جنبه ها و پیامدهای زیست محیطی توسط واحد HSE و به ترتیب ذیل صورت می گیرد:

۱. مشخص نمودن فرایندها و فعالیت های مرتبط و خدمات مختلف واحدها که در حیطه سازمان انجام می گیرد.

۲. ثبت فرایندها و فعالیت های مرتبط و خدمات واحد سازمانی.

۳. مشخص نمودن جنبه زیست محیطی فعالیتها و فرایندها با توجه به موارد زیر:

الف - انتشار آلاینده ها به هوا

ب - تخلیه آلاینده ها به آب

پ - تخلیه آلاینده ها به خاک

ت- مصرف مواد خام و منابع طبیعی (انواع سوخت و انرژی، آب، زمین و ...)

ث - مصرف انرژی (انواع سوخت و ...)

ج - انرژی آزاد شده، بطور مثال گرما، تشعشع، ارتعاش

چ - اتلاف ها و محصولات جانبی

ح - مشخصه های فیزیکی بطور مثال اندازه، شکل، رنگ، ظاهر، بو، صدا

۴. مشخص نمودن نوع جنبه: جنبه هایی که سازمان می توان آنها را کنترل کند جنبه مستقیم تلقی شده، و جنبه هایی که سازمان می تواند بر آنها تاثیر گذار باشد غیر مستقیم نامیده می شوند. و در ستون مربوطه علامت زده می شود.

۵. تعیین پیامدهای زیست محیطی جنبه: شامل اثرات و پیامدهای زیست محیطی حاصل از جنبه روی خاک، آب،

هوا، گیاهان، حیوان و انسان به شرح زیر:

الف - آلودگی هوا

ب - آلودگی آب

پ - آلودگی خاک

ت- اتلاف منابع و انرژی

۶. تعیین الزام قانونی: با استفاده از کتاب ضوابط و استانداردهای زیست محیطی و سایر الزامات مرتبط تعیین

اینکه جنبه مورد نظر دارای الزام قانونی می باشد یا خیر مشخص می گردد. در این زمینه مطابق روش اجرایی شناسایی

مهر کنترل

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



الزامات قانونی و کارفرمایان با کد P-25 جنبه هایی که در ارتباط با استانداردها یا الزامات قانونی و مقررات زیست محیطی می باشند، بدون در نظر گرفتن امتیاز اکتسابی جزو جنبه های بارز خواهند بود

۴-۳-۲- مرحله ۲: ارزیابی ریسک

ارزیابی ریسک توسط واحد IMS و به شرح ذیل انجام می گردد:

معیار تواتر

معیار تواتر	
امتیاز	تعریف
۱	به ندرت / سالی یک بار
۲	گاه/هر چند ماه یکبار
۳	محتمل/هر چند هفته یکبار
۴	دائم /هر روز اتفاق می افتد

معیار الزام قانونی

معیار الزام قانونی	
امتیاز	تعریف
۱	الزام قانونی مرتبط ندارد
۲	مطابق با الزام قانونی است
۳	نقض قانون / کمبود هشدار و آگاهی
۴	نقض قانون وجود دارد

معیار تأثیر زیست محیطی

معیار تأثیر زیست محیطی	
امتیاز	تعریف
۱	تأثیر بسیار جزئی بر محیط زیست دارد
۲	تأثیر کم / باعث ناراحتی و خسارت جزئی و بسیار خفیف برای سلامتی انسان و حیوانات
۳	تأثیر متوسط / اثر موضعی یا موقتی بر روی گیاهان، خاک، آب/از بین بردن منابع طبیعت و مصرف انرژی
۴	تأثیر زیاد/سبب آسیب به انسان و حیوانات و حتی مرگ آنها، خسارت به سرمایه های ملی و محیط زیست و سرمایه های جهانی(کاهش ضخامت لایه اوزون، انتشار گازهای گلخانه ای، سبب تغییر در وضعیت آب و هوا و ...)

مهر کنترل

تذکر:

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



معیار اهمیت

معیار اهمیت	
تعریف	امتیاز
ناچیز / پیامد مربوطه تنها در محل وقوع قابل شناسایی و ردیابی می باشد	۱
کم / پیامد مربوطه در محدوده واحد مرتبط قابل ردیابی و شناسایی می باشد	۲
متوسط / پیامد مربوطه در محدوده سازمان مربوطه قابل ردیابی و شناسایی است	۳
زیاد / پیامد مربوطه در محدوده فراتر از منطقه سازمان قابل شناسایی و ردیابی است	۴

معیار کنترل

معیار کنترل	
تعریف	امتیاز
کنترل موجود کامل می باشد / با استفاده از کنترل ها و دستورالعملهای موجود احتمال زیاد برای تشخیص و کنترل جنبه یا پیامد آن را وجود دارد	۱
کنترل متوسطی وجود دارد / با استفاده از کنترل ها و دستورالعملهای موجود احتمال نسبی برای تشخیص و کنترل جنبه یا پیامد آن را وجود دارد	۲
کنترل محدود و کمی وجود دارد / با استفاده از کنترل ها و دستورالعملهای موجود احتمال کمی برای تشخیص و کنترل جنبه یا پیامد آن وجود دارد	۳
کنترلی وجود ندارد	۴

عدد ریسک از ضرب مقادیر بدست آمده از این ۵ معیار بدست می آید

عدد ریسک (RPN) = معیار تواتر * معیار الزام قانونی * معیار تأثیر زیست محیطی * معیار اهمیت * معیار کنترل

سطح اهمیت	امتیاز کل
دارای اهمیت کم	۱-۹
دارای اهمیت متوسط	۱۰-۱۵
دارای اهمیت زیاد	۱۶-۲۰

۳-۳-۴ - مرحله سوم : کنترل ریسک

جنبه های زیست محیطی که عدد ریسک آنها در ناحیه سبز (۱-۹) و نارنجی (۱۰-۱۵) قرار میگیرند نیازی به اقدامات بیشتر ندارند و ممکن است راه حلها و یا بهبودهایی که هزینه کمتری داشته باشند مورد ملاحظه قرار بگیرند و برای حصول اطمینان از برقراری و حفظ کنترلهای موجود نیاز به پایش وجود دارد.

مهر کنترل

تذکر :

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



جنبه های زیست محیطی که عدد ریسک آنها در ناحیه قرمز (۲۰-۱۶) قرار می گیر جنبه بارز نامیده می شوند و باید مطابق فرم اقدامات کنترلی جنبه های بارز زیست محیطی با کد F-84 برای آنها اقدام کنترلی یا اصلاحی تعریف شود و عدد ریسک جدید بعد از انجام اقدام اصلاحی ذکر شود .
برای احتیاط بیشتر میتوان جنبه هایی که عدد ریسک آنها در ناحیه نارنجی است را نیز جزء جنبه های بارز به حساب آورد.

۵- توزیع نسخ :

مطابق با فرم فهرست مستندات سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) توزیع شده است.

۶- مدارک پیوست :

ردیف	نام	کد
۱-۶	فرم شناسایی و ارزیابی جنبه های زیست محیطی	F-83
۲-۶	فرم اقدامات کنترلی جنبه های بارز زیست محیطی	F-84

۷- مدارک مربوطه :

ردیف	نام	کد
۱-۷	روش اجرایی شناسایی الزامات قانونی و کارفرمایان	P-25

SYSTEM KARAN

مهر کنترل

تذکر :

اسناد سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) فقط با مهر اصلی دارای اعتبار میباشد و تهیه کپی از اسناد مجاز نیست.



نوع جنبه				عدد ریسک					پیامد زیست محیطی	جنبه زیست محیطی	فعالیتها / تجهیز / واحد	ردیف
بارز	غیر بارز	غیر مستقیم	مستقیم	امتیاز کل	کنترل	اهمیت	اثر زیست محیطی	الزام قانونی				

تاریخ و امضاء نماینده مدیریت:

تاریخ و امضاء سرپرست IMS:

اقدامات کنترلی جنبه های بارز زیست محیطی

Form Code:F-84

Rev:00

عدد ریسک		اقدامات کنترلی / اصلاحی	کانون خطر	جنبه بارز زیست محیطی	فعالیتها / تجهیز / واحد	ردیف
قبل از انجام اصلاحات	بعد از انجام اصلاحات					

تاریخ و امضاء نماینده مدیریت:

تاریخ و امضاء سرپرست IMS: